

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ'NDE ÖĞRENİM GÖREN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN SOSYAL DESTEK VE YALNIZLIK DÜZEYLERİ İLE KAYGI DURUMLARININ BELİRLENMESİ¹

Roghayyeh MALEKISANIMALEKİ²

Birsen ALTAY³

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu araştırma Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Ağustos 2015-Ocak 2016 tarihleri arasında okuyan yabancı öğrencilerle yapılmıştır. Örneklemi olasılıksız örneklem yöntemine göre her fakülteden çalışmaya katılmaya gönüllü olan 190 öğrenci oluşturmuştur. Veriler sosyodemografik özellikleri inceleyen anket soruları çok boyutlu algılanan sosyal destek, yalnızlık ve kaygı ölçekleri kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirmesinde SPSS 16 paket programı kullanılmış Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Pearson Ki-Kare, Tek Faktör Varyans Analizi (ANOVA), t-testi ve korelasyon uygulanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %43,2'si kız, %56,8'i erkek olup, %90,5'inin bekâr olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ) toplam puan ortalaması (30.57±14.88), Yalnızlık toplam puan ortalamaları (50.77±6.89) ve Sürekli Kaygı toplam puan ortalaması (45.38±7.98) orta olarak belirlenmiştir. Devlet yurdunda kalan öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık ölçek puanı diğer gruplara göre yüksek bulunmuştur (P<0,005). Eğitimden memnun olmadığını bildiren yabancı uyruklu öğrencilerin yalnızlık ölçeği puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur (P<0,005). Çalışmada yakın arkadaşı olmadığını bildiren öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık puanları yüksek çıkmıştır (P<0,005).

¹ Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi – Samsun, Haziran-2017

² Öğretim Görevlisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik, r.malekisani@omu.edu.tr

³ Yard.Doç.Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği toplam puan ortalaması ile UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Sürekli Kaygı Ölçeği toplam puan ortalaması arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek puanları arttıkça yalnızlık puanları azalmakta ve sürekli kaygı durumları artmaktadır. Öğrencilerin arkadaş ve öğretim elemanları tarafından desteklenmesi önemlidir.

Anahtar kelimeler: Kaygı durumu, Sosyal destek, Yabancı uyruklu öğrenci, Yalnızlık.

The Determination Of Social Support And Livestock Levels Of Foreign Students Who Have Studied in Ondokuz Mayıs University

Abstract

Objective: This study aims to state foreign students' who study in Ondokuz Mayıs University anxiety situation about their social support and loneliness levels.

Methods: The foreign students who studied between August 2015 and January 2016 in Ondokuz Mayıs University were the main focus of this study. According to improbable sampling method, there were 190 students from every faculty. The data was collected by using multi-dimensional perceived social support, loneliness and anxiety scale which also analyses the sociodemographic features with the surver questions. SPSS 16 program was used to evaluate the data. Descriptive statistics, Pearson chi-square, Sole factor Analysis of Variance, t-test and correlation was used to analyze the data.

Results: %43,2 of the students were female, while %56,8 of them were male; and %90,5 of all the students were single. Students' Perceived Social Support Scale was determined as total point average (30.57±14.88), loneliness point average (50.77±6.89) and Constant anxiety point average (45.38±7.98). The scale of social support and loneliness of the students who stay at dormitory was higher than the other groups (P<0,005). Loneliness scale point average of the foreign students who dissatisfies the education was higher as it is found out (P<0,005). Social support and loneliness point was also higher for students who don't have close friends (P<0,005). And it is confirmed that there is a positive, medium level and meaningful relationship between multi-dimensional perceived social support scale point average and UCLA Loneliness Scale and Constant Anxiety Scale point average.

Conclusion: While social support points of foreign students go higher, their loneliness points go lower and their constant anxiety situation goes higher. It is important those students are supported by their friends and teachers.

Keywords: Loneliness level, Social support, State of anxiety, Foreign nationals.

GİRİŞ

Dünya’da gelişen teknoloji ile beraber, bilimin ilerleyişi ve daha birçok görülen hızlı değişimler, birçok alanda görüldüğü gibi yükseköğretim alanında da meydana gelmiştir. Artan küreselleşmenin verdiği olanaklar ve seyahat kolaylığı, nüfus artışı ve bunun getirdiği, üretim ilişkilerinin değişmesi ülkeler arasında işbirliğinin artması, bireylerin kişilerin kendi ülkelerinin dışında farklı bir ülkede, eğitim almak amacıyla verilen imkanlara ulaşma, yararlanma gibi pek çok neden günümüzde uluslararası öğrenci hareketliliğini doğurmuştur.

Yükseköğretim sistemindeki gelişmeler ve bunun yanı sıra Türkiye’nin uluslararası özellikle eğitim alandaki tanınırlığının ve etkisinin giderek yükselmesiyle birlikte uluslararası öğrenciler için daha tercih edilir olmuştur. Türkiye’de yükseköğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı 2006 yılı için 16.000 iken, 2013 yılında üç kattan daha fazla artarak 47.000’e, Nisan 2014 verilerine göre ise 55.000’e ulaşmıştır.¹

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), 2015-2016 eğitim-öğretim yılı yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin yükseköğretim istatistiklerinde, Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısının 87 bin 903 olduğu bildirildi. 2014-2015 yılında 72 bin 178 düzeyinde bulunan öğrenci sayısı, 2015-2016 döneminde 15 bin 725 düzeyinde artmıştır. Bu öğrencilerin 13 bini Türkiye burslusudur.

Türkiye ile yakın dil, tarih ve kültür birliği olan ülkelere ya da insan gruplarından (örneğin, Azerbaycan, Türkmenistan, KKTC, İran, Almanya, Yunanistan, Bulgaristan ve Afganistan) gelmektedir.¹

Nitekim uluslararası öğrencilerin tercihlerinde, öğrenim görmek istedikleri ülkeleri seçerken göz önünde bulundukları en önemli faktörün dil ortaklığı olduğu görülmektedir. Dil ortaklığı dışında, tarihi, kültürel, coğrafi ortaklık ve ülkelere duydukları sempati veya yakınlık hissi uluslararası öğrencilerin tercihlerini olumlu yönde etkileyen diğer faktörler arasındadır (YÖK, 2014).

Akademik ve sosyal alanlarda ve yaşamda üniversitelerin uluslararası öğrencilerine bakış ve görüş değişmiştir. Literatürde “uluslararası öğrenci” yerine “yabancı öğrenci” kullanımı, “yabancı” kelimesinin taşıdığı “öteki, diğeri” anlamlarıyla Uluslararası öğrencilerin ötekileştirilmesine neden olmakta ve bu durum sosyal bağlamda öğrencilerin uyum sürecini etkilemektedir.²

Günümüzde farklı amaçlar doğrultusunda insanlar yurtdışına gitmektedirler. Öğrenim amacıyla kendi doğup büyüdüğü ülkeden başka ülkelere giden öğrenciler, gittikleri ülkelerde yabancı uyruklu öğrenciler olarak sadece öğrenimle ilgili değil, bunun dışında birçok sorunlarla karşılaşmaktadır. Yabancı uyruklu öğrencilerin öğrenim için bir süreliğine ya da kalıcı olarak gittikleri ülkede farklı coğrafik, toplumsal, sosyal, kültürel ve psikolojik koşullar ile karşılaşmaları, çok farklı çeşitlilikte sorunlar yaşamalarını kaçınılmaz kılmaktadır.³

Uluslararası öğrencilerle yapılan araştırmalarda odak nokta, yabancı ortamdaki öğrencilerin yerli halkla ilgili tutumları olmuştur.⁴ Mori (2000) ve Sandhu (1995) çalışmalarında bireylerin kendi evlerinden uzakta olmanın ve yabancı bir kültür ortamına girilmesinin öğrenciler için bir stress kaynağı olduğunu ifade ederken, Berry (1997) çalışmasında bu durumu “kültürlenme stresi” olarak tanımlamıştır. Buradan anlaşıldığı üzere Türkiye'nin eğitim, sosyal, kültürel ve ekonomik şartlarıyla ilgili bilgilendirme ve uyum programlarına öğrencilerin ihtiyaç duydukları; bunun olmaması nedeniyle Türk öğrencilerden çok kendi ülkelerinden gelen öğrencilerle arkadaşlık içinde oldukları, yabancılık çektikleri ve bir kısmının geri dönme düşüncesi içinde oldukları düşünülmektedir.

Öğrenciler eğitim için geldikleri kendilerine yabancı olan toplumda yaşamak durumunda kaldıklarında en sıklıkla o toplumun dilini anlamama ve kültürüne ayak uyduramama sorunu yaşayabilmektedirler.⁵

Özçetin (2013) çalışmasında, yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları sorunları sırasıyla belirtmiş, dil sorunu %21,7 ile ikinci sırada ve kültürel farklılıklar sorunu %17,2 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Ercan (2001) benzer çalışmasında, yabancı öğrencilerin gelecek kaygısı aile özlemi, sağlık hizmetleri ile ilgili sorunlar, psikolojik sorunlar ve arkadaş edinme gibi konularda sorunlar yaşadığını belirlemiştir.

Farklı bir çalışmada Enterieva ve Sezgin (2016), eğitim diline ilişkin sorunları açıklamış ve öğrencilerin en çok karşılaştıkları sorunların arasında dil sorunu olduğunu belirtmişlerdir.

Yalnızlıkla ilgili literatür incelendiğinde, yalnızlığın bir çok birey tarafından yaşanabilecek bir durum olduğu ve gidilen topluma yabancı olmayan bir çok bireyinde yalnızlık yaşayabileceği belirtilmiştir. Özellikle yalnızlık yaşayan öğrencilerin daha fazla olumsuzluklarla karşılaşabileceği belirtilmektedir. Bu konuda özellikle farklı bir ülkede olmanın verdiği endişe ve korku, yalnızlığa sebep olmaktadır.⁶

Bu durumda öğrenciler yeni düzene uyum sağlamakta zorluklar yaşayabilmekte sorunlar yaşandığı takdirde kendini toplumdan ve çevresinden izole edebilmektedir.

Sosyal yaşamın ayrılmaz bir parçası olan kaygı ise; insanın hayatını ve psikolojik durumlarını olumsuz yönde etkileyen hatta kabusla dönüştürebilen durum olup, özellikle bireyin sosyal çevresinde ortaya çıkan korku kaygı olarak değerlendirilir. Kaygı durumlarında ise kişi soyut düşünebilme kabiliyetini kaybedebilmektedir. Ancak kaygı durumunun olmaması da başarıyı olumsuz derece etkileyebilir. Bu nedenle kaygının olmama durumunun yanı sıra aşırı kaygı hali kişinin başarısını negatif yönde etkilediği düşünülmektedir.

Yaşamın her döneminde olabilen kaygı; üniversite dönemlerinde daha yoğun olarak gözlenmektedir.

Üniversite öğrencileri, yaşları itibariyle ve meslek kariyerlerine ilk adımı atmaları nedeniyle yaşamlarının en önemli dönemi içindedirler. Bu dönemde, gençlerin diğer yaş gruplarına göre daha fazla kaygı yaşadıkları ya da yaşayabilecekleri belirtilmiştir (Bozkurt, 2004).

Bozkurt (2004), çalışmasında üniversite öğrencileri üzerinde çeşitli değişkenler açısından depresyon ve kaygı düzeylerini incelediği araştırmasında cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, anne-baba tutumu ve başarı durumlarını algılama, okunan bölüm değişkenlerinin kaygı düzeyi üzerinde etkili olduğunu saptamıştır.

Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, yalnızlık düzeyleri ve kaygı durumlarının belirlenmesi ile ilgili araştırma bulunmamaktadır. Bu nedenle, bu çalışma yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Amacı: Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören farklı fakültelerdeki yabancı uyruklu öğrencilerin Sosyal Destek ve Yalnızlık düzeyleri ile Kaygı durumlarının belirlenmesini amaçlamaktadır.

Araştırmanın Soruları:

- Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilerin, sosyo-demografik özellikleri nelerdir?
- Hoca ile iletişimin, eğitim memnuniyeti ile ders başarı durumu arasında her hangi bir ilişki var mıdır?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin, Sosyal Destek düzeyleri nasıldır?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin, Yalnızlık düzeyleri nasıldır?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin, Kaygı durumları nasıldır?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin, sosyo-demografik özellikleri ile Sosyal Destek, Yalnızlık düzeyleri ve Kaygı durumları arasında her hangi bir ilişki var mı?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin Sosyal Destek, Yalnızlık Düzeyi ve Sürekli Kaygı durumları arasında bir ilişki var mı?

Yöntem

Araştırmanın Türü: Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde farklı fakültelerde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Sosyal Destek ve Yalnızlık düzeyleri ile Kaygı durumlarının belirlenmesini amacı ile ilişki arayan tanımlayıcı araştırma ilkelerine uygun olarak yapılmıştır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman: Bu araştırma Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesinde, Ağustos 2015-Ocak 2016 tarihleri arasında yapılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın Evreni: Bu araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim öğretim yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesinde okuyan 1240 yabancı uyruklu öğrenci oluşturmuştur.

Araştırmanın Örnekleme: Ondokuz Mayıs Üniversitesinde 2015-2016 yılında okuyanyabancı uyruklu öğrenci sayısı 1240 olup, okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin tamamının araştırma kapsamına alınması planlanmıştır. Olasılıksız örneklem yöntemine göre her fakülteden çalışmaya katılmaya gönüllü olan ve araştırmanın yapıldığı tarihlerde ilgili fakültelerde derse devam eden, o gün okulda olan 230 yabancı uyruklu öğrenci araştırma kapsamına alınmış, 10 öğrencinin araştırmaya katılmayı kabul etmemesi ve 20 öğrenci anket formlarına çok yetersiz ve eksik yanıtlar verdiği için değerlendirme dışı bırakılmış, 190 öğrencinin yanıtları değerlendirme yapmaya yeterli düzeyde bulunarak analiz edilmiştir.

Araştırmanın Değişkenleri

Bağımlı değişkenler: Araştırma kapsamına alınan yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumları bağımlı değişken olarak ele alınmıştır.

Bağımsız değişkenler: Bağımsız değişkenler araştırmaya katılan öğrencilerin yaş, medeni durum, okuduğu bölüm, sosyal güvence durumu, gelir durumu, kronik hastalık durumu, sağlığı algılama durumu, aile yapısı, yaşanılan yer, eğitimden memnuniyet durumu, ders başarı durumu değerlendirme, dersleri anlamakta zorluk durumu, hocalarla iletişimi değerlendirme ve bölümde yakın arkadaş durumu bağımsız değişkenler olarak ele alınmıştır.

Verilerin Toplanması: Veri toplama formları uygulamadan önce 10 öğrenciye ön uygulama yapılmış ve sorularda herhangi bir düzeltmeye gerek olmadığı tespit edilmiştir. Ön uygulamaya alınan öğrencilerden elde edilen veriler değerlendirmeye alınmamıştır. Araştırmanın verileri toplanmadan önce öğrencilerin sözlü onamları alınarak; öğrencilerin tanıtıcı bilgilerini içeren "Kişisel Bilgi Formu", Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Yalnızlık Ölçeği ve Sürekli Kaygı Durum Ölçeği" kullanılarak araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Her bir formun doldurulması 20-25 dakika sürmüştür.

Kişisel Bilgi Formu(Ek-1): Kişisel Bilgi Formu, yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumlarının etkileyebileceği düşünülen bazı kişisel, sosyo-demografik faktörleri belirlemek amacı ile konu ile ilgili literatür taraması sonucunda 17 soru şeklinde oluşturulmuştur. İlk 8 soru sosyodemografik özelliklerini

(yaş, cinsiyet, uyruk, fakülte/bölüm, medeni durum, aile tipi, sosyal güvence, sosyoekonomik durum), 9-17 sorular arası ise buradaki yaşam şartları ve eğitim durumları ile ilgili sorulardır.

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği: Orijinal formu Amerika Birleşik Devletlerinde Zimet ve Arkadaşları (1988) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, üç farklı kaynaktan alınan sosyal desteğin yeterliliğini öznel olarak değerlendirmektedir. Toplam 12 maddeden oluşan ölçek “kesinlikle hayır” ile “kesinlikle evet” arasında değişen 7 dereceli (1-7 puan), Likert tipi bir ölçektir. 1’den 7’ye kadar rakamlar verilmiş olup, katılımcı için cevaplanması istenir.

Azalan her değer için verilen her cevap “kesinlikle evet” cevabını, artan her sayı değeri için “kesinlikle hayır” cevabı verilmiş olunur. Yani sorulan her soru için 1’den 7’ye kadar verilen cevaplardaki rakamların sayı değerleri büyüdükçe sosyal desteğin yetersiz olduğunu gösterir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 12, en yüksek puan 84’tür. Elde edilen puanın yüksek olması algılanan sosyal desteğin yüksek olduğunu göstermektedir (Eker ve Arkar, 1995).

Orijinal geçerlik, güvenilirlik çalışmasında iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .88$, üç ay arayla test-tekrar test güvenirliliği $.75$ olarak bulunmuştur (Zimet ve ark., 1988). Ölçeğin Türkiye’de geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Eker ve Arkar (1995) tarafından yapılarak yapı geçerliliği değerlendirilmiştir. Aynı yazarlarca yapılan çalışmada (2001) “Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği’nin Gözden Geçirilmiş Formu’nun Faktör Yapısı, Geçerlik ve Güvenirliliği” incelenmiş ve MSPSS ve alt ölçek puanlarının iç tutarlılığı kabul edilebilir düzeyde (Cronbach alfa katsayıları = 0.80-0.95) bulunmuştur.^[7]

UCLA Yalnızlık Ölçeği: UCLA (University of California, Los Angeles) Yalnızlık Ölçeği, Russell, Peplau ve Ferguson tarafından 1978 yılında geliştirilmiştir. 4’lü Likert tipinde hazırlanan ölçek, yalnız insanların yaşantılarını nasıl tanımladıklarını yansıtan 20 ifadeden oluşmaktadır. Ölçek daha sonra Russell, Peplau, ve Cutrona tarafından 1980 yılında ve son olarak da Russell tarafından 1996 yılında revize edilmiştir. Ölçeğin son halinde maddelerin yarısı olumlu yarısı da olumsuz olacak şekilde düzenlenmiştir. Ölçekteki 10 madde (1, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 16, 19, 20) tersine puanlanan madde olduğundan, puanlanması tersine çevrilerek yapılmakta; geriye kalan 10 madde (2, 3, 4, 7, 11, 12, 13, 14, 17, 18) düz puanlanmaktadır.⁸

Ölçek olumlu yöndeki ifadeleri içeren maddelere, “hiç yaşamam” 4, “nadiren yaşarım” 3, “bazen yaşarım” 2, “sık sık yaşarım” 1 puan; olumsuz ifadeleri içeren maddelere ise bunun tam tersi olarak, , “hiç yaşamam” 1, “nadiren yaşarım” 2, “bazen yaşarım” 3, “sık sık yaşarım” 4 puan verilerek puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20’dir.

Puanın 20-40 arasında olması düşük düzey, 41-60 arası orta düzey ve 61-80 arası ise yüksek düzey yalnızlığı göstermektedir.

Ölçekten alınan yüksek puan yüksek yalnızlık düzeyine, düşük puan düşük yalnızlık düzeyini göstermektedir.

Ölçeğin Türkçeye uyarlaması, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ilk defa Yaparel tarafından 1984 yılında yapılmıştır. Demir 1989 yılında yaptığı uyarlama çalışmasında ise, ölçeğin yalnızlıktan yakınlık ile yakınlıktan ayırt etmede yeterli olup olmadığını sınıamıştır. Demir (1989)'in yaptığı çalışmasında ölçeğin iç tutarlılığı ile ilgili çözümlenmelerde toplam 72 kişi üzerinde hesaplanmış ve Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .96 olarak hesaplanmıştır.

Dünya’da ve ülkemizde yalnızlıkla ilgili birçok çalışma yapılmış ve bu çalışmalarda UCLA Yalnızlık ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca yaptığı benzer ölçek çalışmalarında UCLA Yalnızlık Ölçeği ile Çok Yönlü Depresyon Envanteri’nin sosyal içe dönüklük alt ölçeği arasındaki korelasyon katsayısının.82; Beck Depresyon Envanteri ile arasındaki korelasyon katsayısının ise.77 olduğunu saptamıştır. Ölçeğin güvenilirliğini iç tutarlılık ve testin tekrarı yöntemi ile yapılır.

Bunu saptayan Demir (1989), ölçeğin beş hafta ara ile yapılan iç tutarlılık katsayısının .96, test-tekrar test güvenilirlik katsayısının .94 olduğunu belirlemiştir.⁹

Bu araştırma kapsamında üniversitemizde öğrenim gören öğrencilerin yalnızlık düzeylerinin ölçmek amacıyla 190 katılımcıdan oluşan grup için yapılan çalışmada her soru için doğru yanıt vermesi beklenilir.

Sürekli Kaygı Ölçeği: Ölçeği orijinal hali Spielberger, Gorsuch ve Lushene tarafından 1970 yılında geliştirilen envanter durumluk ve sürekli kaygıyı ölçen 20’şer ifadeli 2 alt ölçekten toplam 40 sorudan oluşmaktadır. Durumluk Kaygı Alt Ölçeği (STAI-S), bireyin belli bir anda ve belli koşullarda; Sürekli Kaygı Alt Ölçeği (STAI-T) ise, genellikle nasıl hissettiğini betimlemesini gerektirir.¹⁰

Spielberger (1972), kaygıyı, stres yaratan durumların oluşturduğu üzüntü, algılama ve gerginlik gibi hoş olmayan duygusal ve gözlenebilir tepkiler olarak tanımlamaktadır. Spielberger (1971)'in aktardığına göre ilk defa Cattell ve Scherer (1958; 1961)'in çalışmalarında faktör analizi ile belirlenen ve "durumluk kaygı", "sürekli kaygı" olarak isimlendirilen iki tür kaygı tanımlanmaktadır. Durumluk kaygı, öznel gerilim ve korku duygularıyla karakterize olan geçici duygusal bir durum olarak tanımlanmaktadır. Sürekli kaygı, durumluk kaygı ölçeğine bağlı olarak bireyde var olan kaygı eğilimini göstermekte olup, durumluk kaygının yoğunlaşması ve süreklilik kazanması halidir (Büyüköztürk, 1997). Sürekli kaygı ölçeği, durumluk kaygı ölçeğinin de üzerinde bir ciddi bir durumdur.

Sürekli Kaygı envanteri 4'lü likert tipindedir. Sürekli Kaygı Alt Ölçeği maddelerinde ifade edilen duygu ve davranışlar, sıklık derecelerine göre; "(1) Hemen Hiçbir Zaman, (2) Bazen, (3) Çok Zaman ve (4) Hemen Her Zaman" şeklinde işaretlenir. Her bir alt ölçekten alınan yüksek puanlar, kaygı düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir¹⁰.

Ölçeğin Türkçeye uyarlaması, güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları Öner ve Le Compte (1983) tarafından yapılmıştır.

Ölçeğin puanlanması şu şekilde yapılmaktadır. Yirmişer ifadeden oluşan ölçekte de cevap seçenekleri dörder tane olup, her seçeneğin ağırlık değerleri 1'den 4'e kadar değişmektedir. Ağırlık değerleri Durumluk ve Sürekli kaygı ölçeğinde değişmektedir. Ölçeklerde doğrudan (düz) ve tersine dönmüş ifadeler bulunmaktadır. Doğrudan ifadeler olumsuz duyguları, tersine dönmüş ifadeler ise olumlu duyguları dile getirmektedir. Sürekli kaygı ölçeğinde tersine dönmüş ifadeler yedi tanedir ve bunlar 21, 26, 27, 30, 33, 36 ve 39 nolu maddelerdir.

Verilerin Değerlendirilmesi: Analizler SPSS 15.0 paket programında değerlendirilmiştir. Veriler Ki-Kare testi, Tek Faktör Varyans Analizi, t-testi, ve Korelasyon Analizi ve Tukey testi ile değerlendirilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogrov-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Güvenilirlik analizi Cronbach'ın Alfa katsayısı ile değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü: Araştırma öncesi Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulundan 2015/245 numaralı etik onay (Ek-6) alınmıştır. Araştırmaya katılan bireylere araştırmaya ilişkin bilgi verilerek sözlü onamları alınmış ve gönüllü katılımları

sağlanmıştır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğü'nden gerekli yasal izinler alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları: Araştırma sadece Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ana Kampüsünde öğrenim gören yabancı uyruklu olup, araştırmaya katılmayı kabul eden, Tükçe okuyup anlayıp ve iletişim kurulabilen öğrencilerle sınırlıdır.

Bulgular

Tablo 1. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özellikleri (n=190)

Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Kız	82	43,2
Erkek	108	56,8
Medeni Durum		
Evli	18	9,5
Bekar	172	90,5
Fakülte / Bölüm		
Tıp	56	29,5
Diş Hekimliği	15	7,9
Sağlık Bilimleri	14	7,4
İlahiyat	20	10,5
Eğitim	27	14,2
İktisadi ve İdari Bilimler	17	8,9
Fen-Edebiyat	14	7,4
Mühendislik	27	14,2
Aile Tipi		
Geniş Aile	92	48,4
Çekirdek Aile	98	51,6
Sosyal Güvence		
Var	129	67,9
Yok	61	32,1
Sosyoekonomik Durum		
Gelir durumu gider durumundan az	43	22,6
Gelir durumu gider durumuna eşit	118	62,1
Gelir durumu gider durumundan fazla	29	15,3
Sağlık Durumunu Değerlendirme		
İyi	121	63,7
Orta	69	36,3
Kronik Hastalık Durumu		
Evet	Evet	Evet
Hayır	Hayır	Hayır

Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir. Öğrencilerin %43,2'si kız, %56,8'ierkek olup, %90,5'inin bekar olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %29,5'i Tıp Fakültesi, %14,2'si Eğitim Fakültesi, %14,2'si Mühendislik Fakültesi, %10,5'i İlahiyat Fakültesi, %8,9'u İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, %7,9'u Diş Hekimliği Fakültesi, %7,4'si Sağlık Bilimleri Fakültesi ve %7,4'ü Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencisidir. Öğrencilerin %51,6 çekirdek, %48,4'nün geniş aile yapısına sahip olduğu, % 62,1'nin gelir durumu gider durumuna eşit olduğu, %63,7'sinin sağlık durumunu iyi olarak değerlendirdiği ve %8,9'unun kronik bir hastalığının olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2.Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Yaşadıkları Yer, Dersler, Eğitim Durumları, İletişim ve Yakın Arkadaşlık Durumu İle İlgili Bazı Özelliklerinin Dağılımı(n=190)

Özellikler	n	%
Yaşanılan yer durumu		
Evde tek	15	7,9
Evde arkadaşla	66	34,7
Devlet yurdu	75	39,5
Özel yurt	34	17,9
Eğitimden memnuniyet durumu		
Memnun	136	71,6
Memnun değil	54	28,4
Ders başarı durumu değerlendirme		
İyi	61	32,1
Orta	118	62,1
Kötü	11	5,8
Dersleri anlamakta zorluk durumu		
Evet	86	45,3
Hayır	104	54,7
Hocalarla iletişimi değerlendirme		
İstediğim zaman hocalara ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşabiliyorum	76	40,0
Hocalar genelde bana yardımcı oluyor	88	46,3
Hocalar genelde benle ilgilenmiyor	26	13,7
Bölümde yakın arkadaş durumu		
Evet	156	82,1
Hayır	34	17,9
Yakın arkadaşın uyruğu		
Türk Vatandaşı	78	41,1
Yabancı Uyruklu	112	58,9

Tablo 2’de yabancı uyruklu öğrencilerin %7,9’u evde tek başına, %34,7’si evde arkadaşıyla, %39,5 ‘i devlet yurdunda ve %17,9’u ise özel yurttta kalmaktadır. Öğrencilerin %71,6’sı üniversitelerindeki eğitimden memnun olduğunu belirtirken, %28,4’ü eğitiminden memnun olmadığını belirtmiştir. Ders başarı durumları sorulduğunda %32,1’i iyi, %62,1’i orta ve %5,8’i kötü olduğunu belirtmiştir. Yabancı uyruklu öğrencilere dil sorunu nedeniyle dersleri anlamakta zorluk çekip çekmedikleri sorulduğunda %45,3’ü zorlandığını, %54,7’si zorlanmadığını belirtmişlerdir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %40’ı istediği zaman hocalara ulaşabildiği ve sorunlarını paylaşabildiğini, %46,3’ünde hocaların genelde kendilerine yardımcı olduğunu, %82,1’si bölümünde kendisine destek olabilecek yakın arkadaşlarının olduğunu ve bu yakın arkadaşının % 41,1’nin Türk vatandaşı olduğu belirtmişlerdir.

Tablo 3. Öğrencilerin Bazı Değişkenlere Göre Ders Başarı Durumlarının Karşılaştırılması (n=190)

Ders Başarı Durumu	İyi		Orta		Kötü		İstatistik	P
	n	%	n	%	n	%		
Sosyoekonomik Durum								
Gelir Giderden Az	10	16	30	25	3	27		
Gelir Gidere Eşit	43	71	69	59	6	55	$\chi^2: 2,903$	0,574
Gelir Giderden Çok	8	13	19	16	2	18		
Dersleri Anlamakta Zorluk (n=190)								
Evet	14	23	64	54	8	73		
Hayır	47	77	54	46	3	27	$\chi^2: 19,422$	0
Bölümde Yakın Arkadaş Durumu								
Evet	44	72	104	88	8	73		
Hayır	17	28	14	12	3	17	$\chi^2: 7,709$	0,021
Yakın Arkadaş Uyruğu (n=190)								
Türk Vatandaşı	44	72	104	88	8	73		
Yabancı Uyruklu	17	28	14	12	3	27	$\chi^2: 0,456$	0,796
Hoca ile İletişim								
Sorunlarımı* paylaşıyorum	34	56	39	33	3	27		
Yardımcı oluyor**	22	36	61	52	5	46	$\chi^2: 10,890$	0,029
Benimle*** ilgilenmiyor	5	8	18	15	3	27		

*İstediğim zaman hocaya ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşıyorum

**Hocalarım genelde bana yardımcı oluyor

***Hocalarım genelde benimle ilgilenmiyor

Tablo 3’de Öğrencilerin ders başarı durumlarını etkileyen değişkenlere ait analizler belirtilmiştir.

Dersleri anlamakta zorluk çekmediğini belirten öğrencilerin %77'sinin ders başarı durumunun iyi olduğu saptanmış olup, dersi anlam durumu ile başarı durumu arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($P<0.05$).

Bölümde yakın arkadaşı olduğunu bildiren öğrencilerin %88'inin başarı durumlarının orta olduğu değerlendirilmiş olup, başarı durumu ile bölümünde yakın arkadaş olma durumu arasındaki farkın istatistiksel olarak önemli olduğu bulunmuştur ($P<0.05$).

Hocası ile iletişim durumunu iyi olarak değerlendiren öğrencilerin başarı durumları diğer gruplara göre daha iyi olup, aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P<0.05$).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin gelir durumunun ve yakın arkadaşının uyruğunun Türk ya da yabancı olup olmadığının ders başarı durumunu etkilemediği bulunmuştur ($P>0.05$).

Tablo 4. Öğrencilerin Yaşadığı Yer ve Bölümdeki Yakın Arkadaşı Bulunma Durumuna Göre Dersleri Anlamakta Zorluk Çekme Durumunun Karşılaştırılması (n=190)

	Dersleri anlamakta zorluk çekme durumu				İstatistik	P
	Evet		Hayır			
	n	%	n	%		
Yaşadığı Yer						
Evde tek başıma	4	5	11	10	$\chi^2: 2,807$	0,422
Evde arkadaşıyla	29	34	37	36		
Devlet yurdu	38	44	37	36		
Özel yurt	15	15	19	19		
Bölümdeki yakın arkadaş						
Var	66	77	20	23	$\chi^2: 3,073$	0,080
Yok	90	87	14	13		

Tablo 4'de Öğrencilerin yaşadıkları ortam ve bölümünde yakın arkadaşı olup olmaması durumu ile dersleri anlamakta zorluk çekme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur ($P>0.05$).

Tablo 5. Öğrencilerin Sosyal Güvencesi Bulunma Durumu ile Sağlık Algısı Durumunun Karşılaştırılması (n=190)

	Sosyal Güvence Durumu				İstatistik	P
	Var		Yok			
	n	%	n	%		
Sağlık Algısı						
İyi	87	67	42	33	$\chi^2: 2,453$	0,117
Orta	34	56	27	44		

Tablo 5'de Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal güvence durumu ile sağlık algısı durumu karşılaştırılmıştır.

Sosyal güvencesi olan yabancı uyruklu öğrencilerin % 67'si sağlık durumunu iyi olarak değerlendirmiş olup, sosyal güvencesi bulunma durumu ile sağlık algısı arasında bir önemli bir fark olmadığı saptanmıştır ($P>0.05$).

Tablo 6. Öğretim Elemanı ile İletişimin Eğitim Memnuniyeti ve Ders Başarı Durumu ile Karşılaştırılması (n=190)

	Öğretim elemanı ile iletişim (n=190)						İstatistik	P
	İstediğim zaman hocaya ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşıyorum		Hocalarım genelde bana yardımcı oluyor		Hocalarım genelde benimle ilgilenmiyor			
	n	%	n	%	n	%		
Eğitim Memnuniyeti								
Evet	60	44	68	50	8	6	24,716	0,000
Hayır	16	30	20	37	18	33		
Ders Başarı Durumu								
İyi	34	56	22	36	5	8	10,890	0,029
Orta	39	33	61	52	18	15		
Kötü	3	27	5	46	3	27		

Tablo 6'da öğretim elemanı ile iletişimin öğrencilerin eğitimden memnun olma durumunu ile karşılaştırılması verilmiştir (n=190). İstediğim zaman hocaya ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşıyorum diyen öğrencilerin %44'ü, hocalarım genelde bana yardımcı oluyor diye bildirenlerin %50'si ve hocalarım genelde benimle ilgilenmiyor diyenlerin ise %6'sının aldıkları eğitimden memnun oldukları saptanmış olup, aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P<0.05$)(Tablo 6).

İstediğim zaman hocaya ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşıyorum diyen öğrencilerin (%56) ders başarı durumları daha yüksek bulunmuş iken, hocalarım genelde benimle ilgilenmiyor diyen öğrencilerin ise %27'sinin ders başarı durumu daha kötü olarak değerlendirilmiştir. Gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($P<0.05$) (Tablo 6).

Tablo 7. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Dağılımı

Değişken	Maximum-Minimum Puanlar	Soru Sayısı	Alfa Değeri	X±SD	F-testi
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	12-78	12	0.903	30.57±14.88	7,574
UCLA Yalnızlık Ölçeği	26-80	20	0.689	50.77±6.89	37,909
Sürekli Kaygı Ölçeği	23-76	20	0,783	45.38±7.98	8,001

Tablo 7'de Araştırmada kullanılan ölçeklerden elde edilen puanların dağılımı verilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; örnekleme oluşturan öğrencilerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ) toplam puan ortalamaları 30.57±14.88, Yalnızlık puan ortalamaları 50.77±6.89 ve Sürekli Kaygı puan ortalaması 45.38±7.98 olarak belirlenmiştir.

Tablo 8. Öğrencilere İlişkin Bazı Sosyo-Demografik Özelliklere Göre Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Ucla Yalnızlık Ölçeği, Sürekli Kaygı Durum Ölçeği Toplam Puan Ortalaması

DEĞİŞKEN	Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği			UCLA Yalnızlık Ölçeği			Sürekli Kaygı Durum Ölçeği		
	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P
Medeni durum									
Evlü	30.94±19.94	0.111	0.912	41.78±5.32	-0.149	0.882	43.22±3.51	-1.207	0.229
Bekar	30.53±14.38			42.05±7.45			45.60±6.52		
Fakülteler									
Tip	33.18±16.04	2.081	0.048	44.34±7.63	2.182	0.036	45.77±5.94	1.397	0.209
Dış Hekimliği	28.13±18.07			39.73±8.45			46.00±7.81		
Sağlık Bil. Fak.	26.50±10.83			41.50±7.84			47.07±7.88		
İlahiyat	26.25±9.07			40.50±6.65			44.85±5.32		
Eğitim	35.63±16.17			43.00±6.46			46.11±4.83		
İktisadi ve İdari Bilimler	24.82±14.53			37.71±5.98			39.88±6.07		
Fen-Edebiyat	24.43±11.71			41.50±6.18			45.64±6.13		
Mühendislik	33.59±13.48			41.89±6.73			46.33±6.85		
Aile Tipi									
Geniş	33.91±15.02	3.062	0.003	42.30±7.36	0.519	0.605	46.03±6.02	1.094	0.275
Çekirdek	27.44±14.17			41.76±7.25			44.77±6.58		
Sosyal güvence bulunma durumu									
Var	30.40±14.64	-0.240	0.811	42.50±7.00	1.310	0.192	45.02±6.33	-0.912	0.363
Yok	30.95±15.62			41.02±7.89			46.15±6.13		
Sağlığı değerlendirme durumu									
İyi	28.43±14.90	-2.672	0.008	41.09±6.96	-2.359	0.019	44.46±6.12	-2.115	0.036
Orta	34.33±14.29			43.65±7.84			46.99±6.62		
Kronik hastalık durumu									
Evet	34.47±14.72	1.132	0.259	45.06±5.66	1.813	0.071	45.35±6.41	-0.014	0.989
Hayır	30.19±14.93			41.72±7.40			45.38±6.30		

Sosyo-demografik değişkenler ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği, UCLA yalnızlık ölçeği ve sürekli kaygı ölçeği puan ortalaması Tablo 8'de verilmiştir.

Çalışmada Tıp Fakültesi ve Eğitim Fakültesinde okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık ölçeği puan ortalaması en yüksek bulunmuş olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($P<0,005$). Öğrencilerin sürekli kaygı durumuna bakıldığında Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerde en yüksek bulunmuş olup (47.07 ± 7.88) istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$) (Tablo 8).

Aile tipinin çekirdek veya geniş oluşu katılımcı öğrencinin sosyal destek sistemlerini etkilediği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P<0,005$). Aile türünün geniş olduğu (33.91 ± 15.02) öğrencilerin, aile türünün çekirdek olduğu (27.44 ± 14.17) öğrencilere göre ölçek puanının daha fazla olduğu görülmüştür. Aile tipinin öğrencinin yalnızlık durumu ve kaygı durumunu etkilemediği bulunmuştur (Tablo 8).

Sağlığını "orta" olarak değerlendiren öğrencilerin ölçeklerden aldığı puan ortalaması daha yüksek olup, algılanan sosyal destek, yalnızlık ve sürekli kaygı durumları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P<0.05$) (Tablo 8). Çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin medeni durum, sosyal güvence durumu ve kronik hastalık durumu ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği, yalnızlık ölçeği ve sürekli kaygı ölçeği arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$) (Tablo 8).

Tablo 9. Öğrencilere ilişkin Bazı özelliklere Göre Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, UCLA Yalnızlık Ölçeği, Sürekli Kaygı Durum Ölçeği Toplam Puan Ortalaması

DEĞİŞKEN	Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği			UCLA Yalnızlık Ölçeği			Sürekli Kaygı Durum Ölçeği		
	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P
Yaşanılan Yer Durumu									
Evde tek	28.67±16.40	5.460	0.001	42.13±7.86	4.019	0.008	44.93±6.79	-1.630	0.130
Evde arkadaşla	27.03±14.85			40.06±7.54			44.18±6.00		
Devlet yurdu	35.77±14.99			44.12±7.12			45.71±6.28		
Özel yurt	26.82±11.00			41.15±7.19			47.18±6.43		
Eğitim memnun olma durumu									
Evvet	31.21±15.07	0.940	0.312	41.30±7.19	-2.183	0.030	44.79±6.16	-1.630	0.188
Hayır	28.96±14.46			43.83±7.59			46.87±6.57		
Ders Başarı Durumu Değerlendirme									
İyi	27.95±13.21	1.401	0.249	40.90±7.02	1.408	0.247	44.23±6.00	1.130	0.338
Orta	31.81±15.67			42.71±7.24			45.51±6.31		
Kötü	31.82±14.74			40.82±9.42			50.36±7.94		
Dersi anlama durumu									
Evvet	33.19±14.67	2.223	0.027	43.84±6.72	3.201	0.002	46.86±6.97	2.355	0.020
Hayır	28.41±14.70			40.52±7.75			44.15±5.65		
Hocalarla iletişimi değerlendirme									
Hocalara Ulaşıyor ve Paylaşabiliyorum	27.91±13.89	2.550	0.081	41.01±6.89	1.738	0.179	45.22±6.21	0.157	0.855
Hocalar Genelde Bana Yardımcı Oluyor	33.09±15.51			42.32±7.77			45.69±6.46		
Hocalar Genelde Benle İlgilenmiyor	29.85±14.81			43.96±6.87			44.77±6.15		
Yakın arkadaş durumu									
Evvet	29.38±14.57	-2.401	0.017	41.54±7.44	-1.971	0.050	45.24±6.41	-0.524	0.601
Hayır	36.06±15.11			44.24±6.61			46.03±5.65		
Yakın arkadaş uyuşuğu									
Türk vatandaşı	31.86±15.79	0.993	0.322	41.55±7.42	-0.741	0.460	45.56±6.04	0.266	0.790
Yabancı uyruklu	29.68±14.36			42.35±7.16			45.25±6.39		

Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği, UCLA yalnızlık ölçeği ve Sürekli kaygı ölçeğine istatistiksel ilişkin veriler Tablo 9'da verilmiştir.

Öğrencilerin kaldıkları yer ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğine ilişkin verilerine karşılaştırıldığında; devlet yurdunda kalan öğrencilerin, çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçek puanı (35.77 ± 14.99) ve yalnızlık ölçek puanı (44.12 ± 7.12) diğer gruplara göre yüksek bulunmuş olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($P < 0,005$) (Tablo 9).

Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimden memnun olma durumu ile ölçek puanları arasındaki fark değerlendirildiğinde; eğitimden memnun olmadığını bildirenlerin yalnızlık ölçeği puan ortalaması (43.83 ± 7.59) daha yüksek olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P < 0,005$). Eğitimden memnun olma durumu ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ve sürekli kaygı ölçeği puan ortalaması arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($P > 0,005$) (Tablo 9).

Dersi anladığını bildiren öğrencilerin algılanan sosyal destek ölçeği (33.19 ± 14.67), yalnızlık ölçeği (43.84 ± 6.72) ve sürekli kaygı ölçeği (46.86 ± 6.97) puan ortalaması daha yüksek bulunmuş olup, aralarındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($P < 0,005$) (Tablo 9).

Yakın arkadaşı olmadığını bildiren öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık ölçek puanı en yüksek olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($P < 0,005$) (Tablo 9).

Yabancı uyruklu öğrencilerin ders başarı durumunu değerlendirme, hocalarla iletişimi değerlendirme ve yakın arkadaş uyruğu ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği, yalnızlık ölçeği, sürekli kaygı durum ölçeği toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($P > 0,005$) (Tablo 9).

Tablo 10. Ölçek Puanları Arasındaki İlişki Katsayıları

Değişken	UCLA Yalnızlık Ölçeği		Sürekli Kaygı Ölçeği	
	Spearman	p-değeri	Spearman	p-değeri
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	0.085	0,288	0,263	0,000
Sürekli Kaygı Ölçeği	0,025	0.737	-	-

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puan ortalaması ile UCLA Yalnızlık Ölçeği puan ortalaması arasında, istatistiksel açıdan pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir korelasyon ilişkisi olduğu ($r=-0.085$, $p=0.000$) ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek ölçeği ile Sürekli Kaygı ölçeği arasında ise ($r=-0.263$, $p=0.000$) pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir korelasyon ilişkisi olduğu saptanmıştır.

Tartışma

Bu çalışmada öğrencilerin destek sistemlerinin, yalnızlık düzeylerinin ve kaygı durumlarının belirlenmesi amaçlanmış olup, öğrencilerin ne gibi sorunlarla karşılaştıkları bilgisi verilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerde cinsiyet farkı gözlemlenmemiş olup, bunların %43,2'sinin kız ve %56,8'inin de erkek olduğu görülmüştür (Tablo 1).

Bu çalışmada öğrencilerin cinsiyetleri ele alınmış, fakat cinsiyet ile ilişkilendirilen değişkenlerde herhangi bir değişiklik gözlemlenmemiş ancak kültürel farklılıklardan doğabilecek sorunlar ele alınmıştır.

Çalışmada dersleri anlamakta zorluk çekmediğini belirten öğrencilerin %77'sinin ders başarı durumunun iyi olduğu saptanmıştır ($P<0.05$) (Tablo 3).

Bölümde yakın arkadaşı olduğunu bildiren öğrencilerin %88'nin başarı durumlarının orta olduğu değerlendirilmiş olup, başarı durumu ile bölümünde yakın arkadaş olma durumu arasındaki farkın istatistiksel olarak önemli olduğu bulunmuştur ($P<0.05$) (Tablo 3).

Sosyal desteğin bölümündeki yakın arkadaş tarafından sağlanması, uyum problemlerini azaltmış olup, öğrencinin başarı durumunu etkilediği söylenebilir.

Çalışmada evde yakın bir arkadaşı ile ve devlet yurdunda kalan öğrencilerin dersleri anlamakta zorluk çekmediği bulunmuş fakat istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$) (Tablo 4).

Araştırmada öğrencilerin yalnızca %8,9'nun kronik bir sağlık sorunu olduğu %67,9'unda sağlık sigortasının olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin sosyal güvence durumu ile sağlık algısı durumu arasındaki ilişki incelenmiş, aralarındaki farkın önemli olmadığı görülmüştür ($P>0.05$) (Tablo 5).

Farklı çalışmalarda yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar arasında sağlık sorunlarının da olduğu görülmüştür.^{4,5,11,12}

Çalışmada öğretim elemanı ile iletişimi iyi olmanın öğrencinin eğitimden memnun olma durumunu ve başarı durumunu olumlu etkilediği bulunmuştur. Öğretim elemanı ile iletişimi iyi olma durumu arttıkça, öğrencinin eğitim memnuniyeti ve ders başarı oranının da artmaktadır (Tablo 6).

Öğrencilerin hocayla iletişim kurabilmesi kendine güven duygusunu artırmakta ve eğitim memnuniyetine yansımakla kalmayıp, aynı zamanda kişinin başarı durumunu da etkilediği düşünülmüştür. Çalışmada öğrencilerin başarı durumunda hocaların öğrencilerine yardımcı olmaları ve yardıma ihtiyaç duyduklarında hocalara ulaşabilmenin etkisi olduğu söylenebilir.

Çalışmada öğrencilerin Algılanan Sosyal Destek ölçeği (ASDÖ) toplam puan ortalamaları 30.57 ± 14.88 , yalnızlık puan ortalamaları 50.77 ± 6.89 ve Sürekli Kaygı puan ortalaması 45.38 ± 7.98 olarak belirlenmiştir (Tablo 7).

Sosyal Destek Ölçeğinden elde edilen puanın yüksek olması, Algılanan Sosyal Desteğin yüksek olduğunu göstermektedir. Buna göre bu çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin orta düzeyde sosyal desteğe sahip olduğu saptanmıştır.

Yalnızlık ölçeğinden alınabilecek ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20'dir. Buna göre öğrencilerin orta düzeyde yalnızlık yaşadıkları ve orta düzeyde kaygı yaşadıkları saptanmıştır.

Çalışmada Tıp Fakültesi ve Eğitim Fakültesinde okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık ölçeği puan ortalaması en yüksek bulunmuştur ($P < 0,005$) (Tablo 8).

Çalışmada sosyal desteğin bölümündeki yakın arkadaş tarafından sağlanması, uyum problemlerini azaltmıştır. Bu sebeple Tıp Fakültesi ve Eğitim Fakültesinde okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin bölümünde yakın arkadaşının olmadığı söylenebilir. Ayrıca Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerin kaygı durumlarının yüksek olması okudukları bölüm itibarıyla performans getiren bir iş yapmaları, eleştirilme, küçük düşme korkusu veya alay edilme korkularının getirdiği bir durum söz konusu olabilir.

Çalışmada, Aile tipi'nin çekirdek veya geniş oluşu katılımcı öğrencinin sosyal destek sistemlerini etkilediği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P<0,005$) (Tablo 8).

Sağlığını "orta" olarak değerlendiren öğrencilerin, ölçeklerden aldığı puan ortalaması daha yüksek olup, algılanan sosyal destek, yalnızlık ve sürekli kaygı durumları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($P<0.05$) (Tablo 8).

Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008)¹⁴ çalışmalarında sosyal destek sağlayıcılarının bireyin uyum süreci ve sağlığı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmada sağlığını orta olarak değerlendiren yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, yalnızlık ve sürekli kaygı ölçek puanlarının yüksek çıkması, öğrencinin kendini sosyal olarak yetersiz ve yalnız hissetmesinden kaynaklı olduğu söylenebilir. Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008)'nin çalışması çalışmamızı destekler niteliktedir.

Öğrencilerin kaldıkları yer ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğine ilişkin verilerine karşılaştırıldığında; devlet yurdunda kalan öğrencilerin çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçek puanı (35.77 ± 14.99) ve yalnızlık ölçek puanı (44.12 ± 7.12) diğer gruplara göre yüksek bulunmuştur ($P<0,005$)(Tablo 9).

Eğitimden memnun olmadığını bildiren yabancı uyruklu öğrencilerin yalnızlık ölçeği puan ortalaması (43.83 ± 7.59) daha yüksek bulunmuştur ($P<0,005$)(Tablo 9).Yabancı uyruklu öğrencilerin yalnızlık durumlarının değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalar yetersiz olduğu için tartışılmamıştır. Çalışmada öğrencilerin yalnızlık ölçek puanının yüksek bulunması literatürle uyumludur.

Çalışmada dersi anladığını bildiren öğrencilerin algılanan sosyal destek ölçeği (33.19 ± 14.67), yalnızlık ölçeği (43.84 ± 6.72) ve sürekli kaygı ölçeği (46.86 ± 6.97) puan ortalaması anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($P<0,005$) (Tablo 9).

Çalışmada yakın arkadaşı olmadığını bildiren öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık puanları yüksek çıkmıştır ($P<0,005$) (Tablo 9). Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008)¹⁴ yaptığı tanımdan yola çıkarak, yakın arkadaşı olan yabancı uyruklu öğrenci sorunlarını çözebilecek sosyal ilişkileri olumlu yönde ilerleyecek gerçekleşen ilişkilerden doyum sağlayabilecektir. Bunun aksi durumunda ise, birey kendini sosyal olarak yetersiz ve yalnız hissedebilir. Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008) 'nın yaptığı çalışma çalışmamızı destekler niteliktedir.

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puan ortalaması ile UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Sürekli Kaygı Ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (Tablo 10). Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek puanları arttıkça yalnızlık puanları azalmakta ve sürekli kaygı durumları artmaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda önerileri şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Öğrencilerin öğretim elemanı ile iletişimi, eğitim memnuniyetini etkilediği görülmüştür. Bu nedenle öğretim elemanlarının derslerde yabancı uyruklu öğrencilere destek olması,
- Yabancı uyruklu öğrencilerin bölümünde yakın arkadaşı olma durumu dersi anlamasını ve ders başarı durumunu olumlu etkilediğinden, öğrencilere yabancı öğrencilere destek olması konusunda eğitim verilmesi, öğrencilere üniversite ve bölümlerin iş birliğinde kültürel faaliyetler düzenlenmeli, öğrencilerin kaynaşması sağlanmalı,
- Yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarıyla ilgilenecek birinci dereceden sorumlu kişi (danışman hoca veya öğretim elemanı) veya kurumların ivediliklesorunlara çözüme kavuşturmaları,
- Öğrencilerin çoğu günlük dilde iletişim halinde iken eklerle ilgili bu sorun çok fazla dikkat çekmezken, akademik dile veya yazı diline geçildiğinde öğrencileri kaygılandırmakta ve zorlanmalarına neden olmaktadır. Bu sebeple bu kurumların artırılması ve düzeyleri iyi konuma getirilmesi,
- Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe konuşmalarındaki aksaklıkların Türk öğrenciler tarafından desteklenmesi ile ilgili Türk öğrencilere yönelik oryantasyon çalışmalarının yapılması,
- Türk Üniversitelerinin tanıtımı konusunda gerekli projeler yapılması.
- Öğrencilerin kültürel şok geçirmemeleri, Türk kültürüne adapte olmaları kolaylaşır ve Türkçe'yi öğrenme konusunda kolaylık sağlanması biraz olsa da ev özlemini dindirmek adına, Türk ailelerine tatillerde, dini ve milli bayramlarda başta olmak üzere konuk olmalarını sağlayıcı programların yapılması,

- Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, duygusal ve sürekli kaygı durumları ve yalnızlık hissine de kapılmamaları için Üniversitelerde uluslararası öğrencilere hizmet sunacak ofisler kurulmalı ve bu ofisler, öğrencilere hem akademik hem de sosyal destek sağlanması,
- Yabancı uyruklu öğrencilerin duygusal ve sürekli kaygı hissini yanı sıra yalnızlık hissine de kapılmamaları adına eğitim kurumu ve toplum nezdinde yardımcı olunması,
- Yerli öğrenciler ile yabancı öğrencilerin kaynaşmalarını hızlandırma amacı ile etkinliklerin gerçekleştirilmesi önerilebilir

KAYNAKLAR

1. Çetinsaya G, Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası, 2. Baskı, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Basımevi, 2014: 1-199.
2. Özkan G, Güvendir M, Uluslararası Öğrencilerin Yaşam Durumları: Kırklareli ve Trakya Üniversiteleri Örneği, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2015, 1; 174-190.
3. Sungur MA, Şahin M, Can G, Şahin MF, Duman K, Pektaş B, Doğan S, Alkan AÖ, Onuk H, Düzce Üniversitesinde Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencileri Yaşam Doyumları ve Sosyal Uyumlarını Etkileyen Faktörler. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2016, 6(2):101-109.
4. Annaberdiyev D, Türkiye'de Eğitim Gören Türk Cumhuriyetleri ve Türk Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Yardım arama Tutumları, Psikolojik İhtiyaçları ve Psikolojik Uyumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, Yüksek Lisans Tezi, 2006: 1-164.
5. Özçetin S, Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını etkileyen Etmenler. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, Ankara, 2013; 1-154.
6. Duy B. Bilişsel-davranışçı yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın yalnızlık ve fonksiyonel olmayan tutumlar üzerine etkisi. Doktora Tezi Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, 2003.
7. Bozkurt, N. Bir grup üniversite öğrencisinin depresyon ve kaygı düzeyleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiler. Eğitim ve Bilim. 2004, 29 (133): 52-59.

8. Zimet GD, Dahlem NW, Zimet SG ve ark. The multidimensional scale of perceived social support. J Person Assess. 1988, 52: 30-41.
9. Eker D, Arkar H, Yıldız H. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin Gözden Geçirilmiş Formunun Faktör Yapısı, Geçerlik ve Güvenirliği. Türk Psikiyatri Dergisi 2001; 12(1):17-25
10. Kaya N, Kaya H, Yalçın Atar N, Turan N, Eskimez Z, Palloş A, Aktaş A. Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Öfke ve Yalnızlık Özellikler. Hemşirelikte Eğitim Ve Araştırma Dergisi 2012;9 (2): 18-26
11. Demir A. UCLA yalnızlık ölçeğinin geçerlik ve güvenirliği. Psikol Derg 1989; 7: 14-18.
12. Özen Kutanis R, Tunç T. Hemşirelerde Benlik Saygısı İle Durumluk Ve Sürekli Kaygı Arasındaki İlişki: Bir Üniversite Hastanesi Örneği, "İş, Güç" Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi. 2013;15(2):1-15[
13. Büyüköztürk Ş, Araştırmaya yönelik kaygı ölçeğinin geliştirilmesi. Eğitim yönetimi dergisi.1997; 3(4):453-464.
14. Yılmaz E, Yılmaz E, Karaca F.Üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. Genel Tıp Dergisi.2008,18(2); 71-79.